

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 250/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice-okolie v konaní sp. zn. 7 C 265/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 265/2016 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 7 C 265/2016 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Košice **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **530,86 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 265/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že obchodná spoločnosť Romax s. r. o., Sputniková 5, Košice, IČO 44 428 863 (ďalej len „pôvodný žalobca“), podala 11. februára 2016 na Okresnom súde Košice I žalobu, ktorá bola 11. marca 2016 postúpená okresnému súdu, kde je konanie vedené pod sp. zn. 7 C 265/2016. Predmetom žaloby je určenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 42 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Dôvodom podania žaloby pôvodným žalobcom bol skutkový stav veci, podľa ktorého *„na základe rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 03.12.2005, sp. zn. 10C/45/2009 bol žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť žalobcovi sumu 52 348,21 eur spolu s úrokom z omeškania. Žalovaný v 1. rade však bezprostredne po vydaní rozsudku začal prevádzať svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na jemu blízke osoby. Pretože žalovaný v 1. rade nedisponoval iným majetkom, žalobca by nemal ako uspokojiť svoju pohľadávku.“*

3. V priebehu napadnutého konania okresného súdu žalobca podal 8. júna 2020 návrh na pripustenie zmeny účastníka konania na strane žalobcu a návrh na zmenu žaloby, a to z dôvodu, že pohľadávka žalobcu priznaná mu rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 10 C/45/2019 z 3. decembra 2015 v sume 52 348, 21 eur s príslušenstvom so všetkými nárokmi a právami s ňou spojenými bola postúpená na sťažovateľa. Keďže o návrhu na pristúpenie žalobcu okresný súd riadne nekonal, sťažovateľ podal na ústavnom súde ústavnú sťažnosť, domáhajúc sa vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 7 C 265/2016. Ústavný súd o sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 201/2022-12 z 31. marca 2022 tak, že ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

4. Ústavný súd v uznesení č. k. III. ÚS 201/2022-12 z 31. marca 2022 vychádzal zo zistenia, že v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté o návrhu na pripustenie zmeny na strane žalobcu, v dôsledku čoho sa tak sťažovateľ „nestal účastníkom predmetného civilného sporového konania. Pritom ústavný súd ako orgán ochrany ústavnosti oddelený od sústavy všeobecného súdnictva nie je v aktuálnom štádiu civilného sporového konania oprávnený nahrádzať záver okresného súdu o tom, či sú alebo nie sú splnené podmienky na vyhovenie návrhu, ktorý žalobca podľa § 80 ods. 1 CSP podal.“ (bod 11 uznesenia č. k. III. ÚS 201/2022-12 z 31. marca 2022). V nadväznosti na toto zistenie ústavný súd zdôvodnil svoj postup tak, že „sťažovateľ sa do právoplatného rozhodnutia o návrhu na jeho vstup do konania na miesto žalobcu nemôže dovolávať ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru za obdobie trvania žalovaného konania od jeho začiatku.“ (bod 12 uznesenia č. k. III. ÚS 201/2022-12 z 31. marca 2022).

5. V konaní o ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1056/2023, ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 250/2023-11 z 9. mája 2023 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu, sťažovateľ uvádza, že okresný súd v napadnutom konaní svojím uznesením z 11. januára 2023 vyhovel jeho návrhu na vstup do konania, v dôsledku čoho je v čase podania tejto ústavnej sťažnosti už

účastníkom napadnutého konania okresného súdu. Postupu okresného súdu však sťažovateľ vytkol, že o jeho návrhu na vstup do konania rozhodol po 2 rokoch a 7 mesiacoch. Túto dobu konania považuje za ústavne neakceptovateľnú. Zároveň okresnému súdu v napadnutom konaní sťažovateľ vytkol „dlhé obdobia nečinnosti“, a to „najmä v období od decembra 2016 do apríla 2019, a od apríla 2019 do januára 2023.“. Sťažovateľ „pokladá za neakceptovateľné, aby súd od roku 2016 nevykonal vo veci ani jedno pojednávanie a za obdobie viac ako šiestich rokov neposkytol ochranu právam, ktorých ochrany sa žalobca podanou žalobou domáhal. Zároveň sťažovateľ považuje za absurdné, aby súd o návrhu na pripustenie zmeny na strane žalobcu a návrhu na zmenu žaloby rozhodol až po 2 rokoch a 7 mesiacoch od podania návrhu, pričom do toho času bolo právne postavenie sťažovateľa neisté.“.

6. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom takto rozhodol:

„1. Postupom Okresného súdu Košice – okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/265/2016 bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

2. Okresnému súdu Košice – okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7C/265/2016 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Okresný súd Košice – okolie je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000 Eur...

4. Okresný súd Košice – okolie je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 530,86 Eur...“

7. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 250/2023-11 z 9. mája 2023 sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Okresný súd priznal existenciu prietáhov v napadnutom konaní „od decembra 2016, kedy bolo súdu doručené stanovisko žalobcu k podaniu žalovaného do apríla 2019, kedy súd rozhodol o pripustení pristúpenia do konania ďalších žalovaných, od novembra 2019, kedy bolo súdu doručené doplnenie žalovaného v 1. rade do mája 2020, kedy súd vytýčil termín pojednávania na 23.9.2020 a od novembra 2020, kedy bolo súdu doručená úprava žalobného návrhu až do januára 2023, kedy súd pripustil do konania žalobcu a zmenu žaloby.“. Vzhľadom na prietahy v konaní bol „nad ďalšou plynulosťou konania“ nariadený dohľad predsedníčky súdu, a to každý mesiac, a zároveň bol so zákonnou sudkyňou vykonaný pohovor zameraný na predchádzanie ďalším prietahom v napadnutom konaní.

II.2. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu repliku neposkytol.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

13. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021, III. ÚS 233/2022, III. ÚS 661/2022). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

15. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia,

aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, keď sa bude konať nové pojednávanie.

16. Povinnosť súdu a sudcu konať vo veci bez prietáhov vyplýva aj z Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

17. Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezhom ústavného súdu.

18. Napokon aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojich rozhodnutiach (H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prietáhov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

III.2. Posúdenie veci:

19. V predmetnej veci je východiskovou skutočnosťou očividná nečinnosť okresného súdu v napadnutom konaní, a to v priebehu niekoľkých rokov, keď okresný súd v napadnutom konaní konal priebežne len v roku 2016. Najvýraznejším prejavom nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní je absencia čo i len jedného pojednávania v napadnutom konaní, a to počas doby viac ako 6 rokov. Ďalším extrémnym prejavom pasivity okresného súdu v napadnutom konaní je doba 2 rokov a 6 mesiacov, ktoré potreboval okresný súd na to, aby uznesením č. k. 7 C 265/2016-187 z 11. januára 2023 pripustil vstup sťažovateľa do napadnutého konania (vrátane zmeny žalobného petitu spočívajúceho v jeho rozšírení) na podklade návrhu sťažovateľa doručeného okresnému súdu 8. júna 2020. V súlade s plenárnym nálezhom ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 2/2016-22 z 29. júna 2016, podľa ktorého ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj tým fyzickým osobám alebo právnickým osobám, ktorým exekučný súd neodôvodnenou nečinnosťou bráni stať sa účastníkom exekučného konania, ústavný súd posudzoval aj dobu, počas ktorej sa sťažovateľ snažil stať z dôvodu postúpenia pohľadávky účastníkom napadnutého konania okresného súdu, pričom dospel k záveru, že už len samotná doba posudzovania tohto návrhu sťažovateľa v trvaní 2 rokov a 6 mesiacov (počas ktorej okresný súd bránil sťažovateľovi stať sa stranou napadnutého konania) je nielen porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale s prihliadnutím na náročnosť samotného úkonu súdu v konfrontácii s extrémnou dobou, ktorú okresný súd potreboval na jeho uskutočnenie, parametrovo až odňatím spravodlivosti. Vzhľadom na pomer medzi dĺžkou napadnutého konania okresného súdu a niekoľkoročnými obdobiami úplnej nečinnosti vrátane čisto len sporadických úkonov okresného súdu v napadnutom konaní nepovažoval ústavný súd za potrebné ani hodnotiť tri východiskové kritéria na posúdenie toho, či v danom prípade došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako sú zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu, ako k tomu v rámci svojej judikatúry štandardne pristupuje (IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, IV. ÚS 64/2020, obdobne aj Chiarello proti Nemecku z 20. 6. 2019, sťažnosť č. 497/17, bod 45).

20. Celé napadnuté konanie okresného súdu je poznačené dlhými obdobiami absolútnej nečinnosti v trvaní niekoľkých rokov, pričom okresný súd vo veci konal len sporadicky. Okresný súd v napadnutom konaní priebežne postupoval len v roku 2016 od 11. marca 2016, keď bol okresnému súdu postúpený spis z Okresného súdu Košice I, do 9. novembra 2016, keď okresný súd výzvou č. k. 7 C 265/2016-69 z 9. novembra 2016 vyzval pôvodného žalobcu v lehote 15 dní k vyjadreniu žalovaného z 2. novembra 2016, označeniu ďalších dôkazov a uvedeniu ďalších skutočností. Následne už okresný súd konal až vydaním uznesenia č. k. 7 C 265/2016-84 z 30. apríla 2019, ktorým pripustil do konania na strane žalovaných ďalšie tri subjekty, potom 21. mája 2020 nariadil termín prvého pojednávania vo veci na 23. september 2020, ktorý bol 22. septembra 2020 zrušený z dôvodu nutnosti rozhodnúť o procesných návrhoch žalobcu, o ktorých rozhodol až svojím uznesením č. k. 7 C 265/2016-187 z 11. januára 2023, ktorým povolil vstup sťažovateľa ako žalobcu do konania namiesto pôvodného žalobcu a pripustil zmenu žalobného petitu spočívajúcu v jeho rozšírení. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že nebude hodnotiť úkony okresného súdu v napadnutom konaní z dôvodu, že ak nečinnosť súdu charakterizuje konanie ako celok, nemá význam hodnotiť jeho ojedinelé úkony (II. ÚS 200/05, I. ÚS 398/08, IV. ÚS 60/09, I. ÚS 76/09, I. ÚS 289/2010). Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že dlhé obdobia nečinnosti bez akéhokoľvek vysvetlenia nemožno z pohľadu štandardov čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru akceptovať (Beaumartin proti Francúzsku z 24. 11. 1994, sťažnosť č. 15287/89, bod 33).

21. Ústavný súd už niekoľkokrát judikoval, že ani právne či skutkovo náročnejší prípad nesmie trvať v právnom štáte dlhú dobu. Iba rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne na ostatných občanov. V obdobných prípadoch EŠLP tiež konštatoval, že vo výnimočných prípadoch môže byť príliš dlhé trvanie súdneho konania považované za zásah do práva na prístup k súdu a neodôvodnená absencia konečného rozhodnutia počas obzvlášť dlhého obdobia môže predstavovať až odmietnutie

spravodlivosti (Vassilios Athanasiou a ďalší proti Grécku z 21. 12. 2010, č. 50973/08, § 52). Teda čím je časový horizont dlhší, tým viac sa rozostavajú kontúry spravodlivosti v očiach dotknutých strán v konaní, ako aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky. Neprimeraná dĺžka konania sa potom priamo odráža v dôvere občana v štát, jeho inštitúcie a právo, čo je základnou podmienkou na fungovanie legitímneho demokratického a právneho štátu (I. ÚS 688/2014, IV. ÚS 59/2023). Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol o porušení základného ústavného práva a práva podľa dohovoru v zmysle výroku 1 tohto nálezu.

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

23. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy Mestskému súdu Košice, na ktorý podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) v znení neskorších predpisov prešiel od 1. júna 2023 výkon súdництва v predmetnej veci z okresného súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu), pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa skončená/nebolo vydané rozhodnutie prvostupňovým súdom (súdom prvej inštancie je od 1. júna 2023 Mestský súd Košice).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

25. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

26. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 eur z dôvodu prieťahov okresného súdu v napadnutom konaní.

27. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06 a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

28. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie okresného súdu je poznačené výraznými dobami nečinnosti, čo v spojení s celkovou dĺžkou napadnutého konania viac ako 6 rokov, ako aj s prihliadnutím na to, že okresný súd počas 6 rokov vo veci ešte ani raz nepojednával a na rozhodnutie o triviálnom návrhu sťažovateľa na vstup do konania potreboval dobu 2 rokov

a 6 mesiacov, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

29. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil aj judikatúru ESĽP, v zmysle ktorej by výška priznaného finančného zadosťučinenia na vnútroštátnej úrovni mala byť v rozumnom pomere k sume, ktorú by v podobných prípadoch sťažovateľovi priznal ESĽP (Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97 oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99).

30. Sťažovateľ požadoval priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur. Vzhľadom na to, že ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur, vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

31. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

32. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

33. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

34. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023, a to prevzatie a príprava zastupovania a písomné podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 208,67 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 12,52 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí sťažovateľovi náhrada trov konania vo výške 417,34 eur a dvakrát režijný paušál vo výške 25,04 eur, spolu tak suma 442,38 eur. Uvedená výška trov sa zvyšuje o 20 % daň z pridanej hodnoty, teda ide spolu o sumu 530,86 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

35. Priznanú náhradu trov konania je Mestský súd Košice povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu